

NEZAMĚSTNANOST A PERSPEKTIVA KONJUNKTURY V ČESKÉ REPUBLICĚ A V EVROPE

IDEA, 14. prosince 2009

Predikce konce krize a vývoje v roce 2010

Predikce je obtížná a existuje značné riziko omylu. Příčinou je velká závislost budoucího vývoje české ekonomice na oživení v západní Evropě, nejistota ohledně vývoje finančních trhů (aktuální problémy Dubaje) i důvěry ve stabilitu Eurozóny (Řecko). Mezi rizikové faktory patří jak pokračující stagnace či pokles v ekonomikách našich hlavních obchodních partnerů (oživení ve tvaru W), tak možné dopady domácího politického vývoje na důvěryhodnost české ekonomiky v očích zahraničních i domácích ekonomických subjektů. Mezi pozitivní faktory zřejmě bude možné zařadit vývoj cen surovin na mezinárodních trzích.

Makroekonomická predikce IDEA vychází ze čtyř hlavních zdrojů: (i) makroekonomický model provozovaný CERGE-EI. Jedná se o kvalitní makroekonomický model navržený na WDI, který v minulosti dokázal predikovat lépe než modely renomovaných institucí (EBRD). Vzhledem ke specifické situaci, ve které se dnes česká i evropská ekonomika nachází, byly při tvorbě výsledné predikce zohledněny i (ii) analýzy situace na trzích našich hlavních obchodních partnerů, (iii) konjunkturní průzkumy české ekonomiky, (iv) jednodušší modely založené na časových řadách a ARIMA metodologii.

Výsledná predikce IDEA pro růst české ekonomiky a inflaci:

Indikátor	2009	2010
Růst reál. HDP	-3.8 až -4.2	0.4 až 0.8
Průměrná míra inflace	0.4 až 0.8	0.4 až 0.8

Analýza situace na trhu práce

V průběhu posledních měsíců vzrostl počet registrovaných uchazečů o práci na více než 500000. Jakkoliv toto číslo vypadá hrozivě, česká ekonomika (podobně jako většina dalších zemí SVE) zůstává pod maximální úrovní nezaměstnanosti dosaženou po roce 2000. Změna míry zaměstnanosti a nezaměstnanosti v sobě skrývá ale i významné strukturální změny. K nejvýznamnějším změnám patří následující trendy:

- Část změn na trhu práce je skrytá za změnami počtu podnikatelů a za změnami neoficiální zaměstnanosti a zaměstnanosti zahraničních pracovníků.
- Nárůst nezaměstnanosti byl diferencovaný podle regionů. Nejnižší nárůst zaznamenaly paradoxně regiony, které čelily největším problémům s vysokou nezaměstnaností již před začátkem krize. Tyto regiony ale mají nižší podíl nezaměstnaných, kteří pobírají podporu v nezaměstnanosti.

- Redukce zaměstnanosti byla nejvyšší v oblasti průmyslu, naopak sektory služeb a sektory související s veřejnou správou byly postiženy méně (či dokonce vykázaly růst),
- Průměrné reálné mzdy vzrostly, avšak především v důsledku adaptace firem a snížení počtu zaměstnanců, kdy si firmy měly tendenci ponechat klíčové a kvalitnější zaměstnance i za cenu dočasných ztrát. K adaptaci zčásti došlo i formou poklesu reálné délky pracovního týdne.
- Klesla dlouhodobá nezaměstnanost (z hlediska podílu na celkové), jde však o statistický efekt způsobený přílivem nových nezaměstnaných, který se odrazil i v podrobnější časové struktuře nezaměstnanosti.

Predikce vývoje nezaměstnanosti a implikace pro hospodářskou politiku

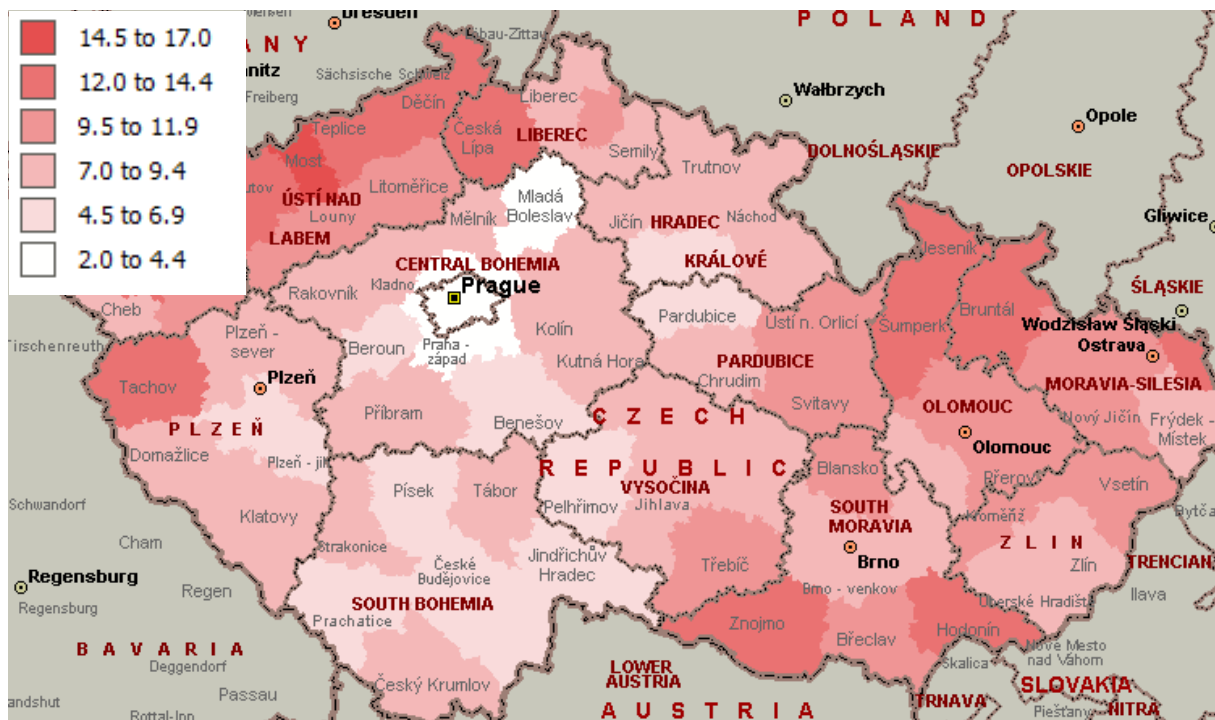
Predikce IDEA opět vychází z makroekonomického modelu WDI/CERGE, analýzy časových řad (SARIMA, TRAMO) a konjunkturálních výzkumů. Makroekonomický model má tendenci vycházet optimističtěji než analýza časových řad a dostupné konjunkturální výzkumy.

Přinejmenším v prvních měsících roku 2010 tak zřejmě bude nezaměstnanost dále narůstat. Z celoročního pohledu však očekáváme pro rok 2010 stabilizaci trhu práce s možným lehce pozitivním vývojem ve formě snižování nezaměstnanosti. Případný pokles nezaměstnanosti ale bude velmi pomalý, protože firmy mají nyní v důsledku snahy zachovat si klíčové zaměstnance více zaměstnanců, než jejich současná míra využití kapacit vyžaduje. Případné nabírání nových zaměstnanců bude také zejména zpočátku velmi obezřetné kvůli nejistotě ohledně průběhu a stability oživení.

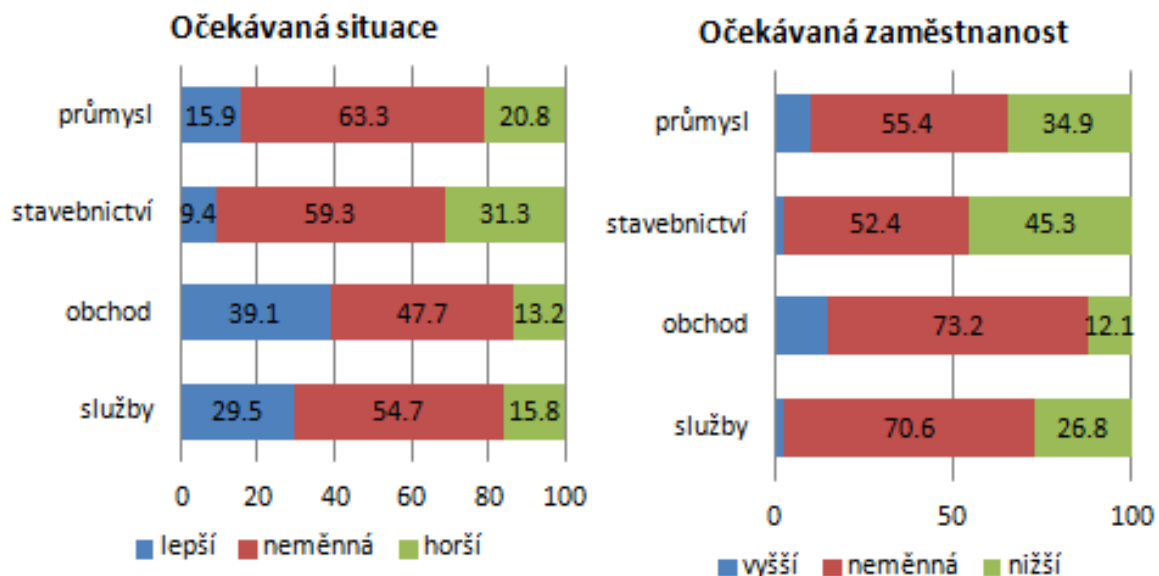
Výsledná predikce IDEA pro nezaměstnanost v ČR:

	<i>2009Q4</i>	<i>2010</i>
ČR - ILO	7.2	6.7 – 7.3
ČR - registrovaná	8.7	8.1 – 8.8

Regionální nezaměstnanost v listopadu 2009 - okresy

Očekávání dle průzkumů ČSÚ

Zdroj dat: ČSÚ

Kraje	Pracovní síla	Počet uchazečů o práci ke konci období	Dosažitelní uchazeči o práci	S nárokem na PVN	Počet osob v rekválifika cí	Volná pracovní místa	Míra nezaměstnanosti celkem	Míra nezaměstnanosti ženy	Míra nezaměstnanosti muži
Praha	790720	28973	27924	12622	142	8819	3.5	4.0	3.2
Středočeský kraj	689869	46294	45037	18957	492	3811	6.5	7.8	5.6
Jihočeský kraj	341691	25351	24157	10482	559	1539	7.1	8.5	6.0
Plzeňský kraj	321188	25514	24564	9774	448	2122	7.6	9.3	6.4
Karlovarský kraj	171715	18351	17886	5287	314	895	10.4	11.3	9.7
Ústecký kraj	431597	57503	55548	15472	1260	1851	12.9	15.7	10.9
Liberecký kraj	229472	25225	24535	8799	489	1235	10.7	12.6	9.2
Královéhradecký kraj	288117	21809	21138	9032	379	1422	7.3	8.4	6.5
Pardubický kraj	276077	24649	24198	9529	304	1890	8.8	10.0	7.8
Vysočina	271484	26318	25280	10117	940	782	9.3	10.8	8.2
Jihomoravský kraj	615516	61288	59760	21317	1003	3487	9.7	11.2	8.6
Olomoucký kraj	328326	38275	36989	14198	692	1108	11.3	12.6	10.3
Zlínský kraj	305883	31916	30813	11587	966	1305	10.1	11.1	9.3
Moravskoslezský kraj	646925	77443	74680	22406	2042	2658	11.5	12.9	10.5
Celkem ČR	5708580	508909	492509	179579	10030	32924	8.6	10.0	7.6